

Яка роль батька у вихованні дитини

Жартують, що “Велика кількість громадян пострадянських країн вихована одностатевими сім’ями – мамами та бабусями”. Буквальна чи фактична відсутність батька, усуненість чоловіків від виховання своїх дітей є звичайною картиною, зокрема в українських сім’ях. Як ця обставина впливає на дітей? За дослідженнями у США, на сім’ї з відсутнім батьком припадає: 90% усіх безпритульних дітей і дітей, регулярно втікають з дому; 85% дітей з антисоціальною поведінкою; 85% підлітків, які перебувають у в’язниці; 80% зґвалтувань, мотивованих гнівом; 71% дітей, які покинули школу; 70% дітей та юнаків у виправно-виховних закладах і тюрмах з тривалими термінами покарання; 63% підліткових самогубств. У Харкові шукали шляхи подолання кризи відсутності ролі батька в сім’ї. Наша знімальна група побувала на події.

Кожна дитина має право на виховання обома батьками – і мамою, й татом. Та як забезпечити виконання цього права?

Сьогодні наша держава переживає кризу сім’ї. За роки незалежності народжуваність упала вдвічі, й Україна входить у п’ятірку країн у світі за рівнем утрати населення. Україна займає перше місце в Європі за кількістю розлучень, а саме – на один укладений шлюб ми маємо три розлучення. Тож очевидним є знецінення самого інституту сім’ї.

Сергій Цветков – виконавчий директор громадської організації “Міжнародний центр батьківства”: “По четырем основным причинам. [Первое], в том, что потеряны приоритеты. [Второе], в том, что родители считают, что их родительство это сугубо их приватное дело, это никого не касается и ни на что не влияет. Они не перед кем не несут ответственности за то, как они ведут себя как родители. [Третье], это когда поставлена у мужчин во главу угла самореализация на работе. Это такой фаст-фуд для

эго мужского, потому что родительство не дает быстрых результатов. [Четвертое], это когда потеря ценностей, когда делать что-то правильно, только потому, что это правильно – не принято”.

Половина дітей в Україні виховуються у неповних сім'ях, більшість з яких складається лише з матері й дитини. До того ж, за результатами вітчизняного соціально-демографічного обстеження “Сім'я та сімейні відносини”, дружина є основним виконавцем обов'язків з догляду за дітьми у майже двох третинах повних сімей опитаних респондентів. Причому в решті випадків відповідальність за виховання частіше беруть бабусі та дідусі, аніж батько дитини.

Лариса Тельнова – соціальна працівниця Харківського міського центру соціальних служб для сім'ї «Довіра»: “Воспитываются как у нас дети? На примерах, на примерах своих семей. Если они были в неполной семье – к сожалению, зачастую так получается, – они же копируют форму поведения своей же семьи. Роль в семье матери – это одно, но отец – это тоже большая важность, особенно если в семье есть мальчики, то есть сыновья”.

Роль батька як вихователя й лідера у сім'ї стала головною темою круглого столу в Харківському міському центрі “Довіра”. До дискусії долучилися представники громадських та релігійних організацій, соціальних та освітніх служб, а також активісти. Дійшли висновку, що відсторонення батька від виховного процесу не завжди є його власним бажанням, а інколи причиною є дружина чи старше покоління. Однак, розповсюдженою є і проблема безвідповідального батьківства.

Сергій Хохотов – пастор церкви “Армія спасіння”: “Падение морально-духовных ценностей, искажение этих ценностей – вот основная причина, почему у нас и семья очень слаба”.

Сергій Цветков – виконавчий директор громадської організації “Міжнародний центр батьківства”: “Мы росли в семьях, где отцы

не знали, как взять на себя во многих случаях ответственность как отца. Но у нас еще включился такой фактор, как потеря ориентиров и приоритетов. Мы принадлежим к тому поколению, для кого важно получить удовольствие от жизни и какой-то результат самореализации – здесь и сейчас. Нам не свойственно думать о поколениях. Нам не свойственно думать: а что мои дети получат в результате?”

Відсутність батька або фізична, або емоційна дається взнаки на всіх без винятку сферах життя дитини. Окрім того, що діти, виховані без батьківського впливу, не мають відпрацьованої моделі життєздатної сім'ї, такі діти також є хворобливішими, мають нижчу самооцінку, схильні до антисоціальної поведінки та можуть мати розлади з гендерною орієнтацією, як стверджує психолог.

Гарнік Кочарян – психолог, доктор медичних наук: “В этом захлестывающем, деструктивном воздействии нужно удержаться и все-таки помнить о том, что отец должен быть в семье, отец должен выполнять определенные функции. От этого зависит правильное формирование, правильное представление [ребенка] о себе как о мужчине или о женщине”.

Зустріч закріпили ухваленням резолюції про проведення соціальної роботи з популяризації відповідального батьківства та образу відповідального батька. У такий спосіб хочуть нагадати суспільству, що здорова родина – це тато і мама, які спільними зусиллями виховують дітей та формують майбутню націю.

Сергій Цветков – виконавчий директор громадської організації “Міжнародний центр батьківства”: “Моя жизнь – это ценный вклад в будущее поколения и это стоит того, чтобы жить именно такой жизнью, которая имеет ценность большую, чем ты сам. [Жизнью], которая может повлиять на поколения, идущие после тебя. Которая может действительно оставить добрую память и которая может быть вот этим сокровищем, ресурсом, который может твой род наполнить, сделать его способным сделать что-то хорошее и

великое на той земле, на которой он живет”.

Наталя Копилова, Олександр Федоров, Харків, “Вісті надії”